

ES PI GROS

Lloret de Vistalegre

BUTLLETÍ INFORMATIU N° 68

MARÇ 1990

PRENSA
COMUNICACIÓ

ES PI GROS

Lloret de Vistalegre

Butlletí informatiu N° 68

MARÇ 1990

Lloret de Vistalegre

Dipòsit Legal: PM 623/79

ADREÇA

Costa des Pou, N° 13
Lloret de Vistalegre

IMPRESSIÓ

"Apóstol y civilizador"
Petra

BESTIARI

A Son Espanyol hi van
dues moneies vermeies,
sense pipelles ni ceies;
vaja quin paper que fan!

Sa moneia de can Pates
la tenen en es corral,
i es qui la vol anar a veure
ha de pagar un real.

Els articles publicats a aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

EDITORIAL

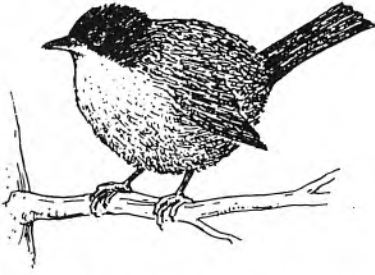
Aquests dies tornarem a sentir parlar de Sa Comuna i, si el dia hi acompanya, hi anirem. Amb motiu de la Diada de Natura que se celebra aquest 18 de març, es preveu que augmentarà el número de participants a tots els actes que s'han programat. Per uns dies això ens ajudarà a fer sentir més nostres aquestes quarterades de pinar i garriga que tan lligades van a la història del poble i del municipi.

La consciència que Sa Comuna, com molt bé ho indica el seu nom, és comuna, això vol dir de tots els lloretitans, hauria de servir per estimar-la una mica més del que fins ara ho hem fet. La brutor i ferralla que podem trobar-hi per les voreres dels camins i carreteres que l'envolten donen una mala imatge. Si entram dins aquesta dinàmica aviat haurà arrelat un hàbit. Molts de forans, principalment ciutadans, que els caps de setmana fan de les velles casetes del nostre poble la seva segona vida, han pres per costum no deixar la bossa de fems a Ciutat o al poble. Resulta més pràctic llançar-la des del cotxe o retornar-se una mica a la vorera i deixar-la devora els pins farcits de processonària. "I és que ja n'hi ha d'altres" ens dirà algun espabilat.

Per això hem de tractar per tots els medis i entre tots d'intentar mantenir una netedat que pressioni per ella mateixa a les persones i institucions que hagin d'encarregar-se que això perduri. ■

ES PI GROS

II DIADA DE NATURA A SA COMUNA

Ara fa un any, l'Ajuntament, la Parròquia i l'Escola conjuntament crearen i organitzaren la *Diada de Natura*, a la qual va participar gairebé tot el poble.

Enguany les mateixes entitats s'han tornat reunir per organitzar la *II Diada de Natura* a Lloret, amb la col·laboració de la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear.

Aquesta *II Diada* se celebrarà el proper 18 de març, i, amb tal motiu, s'han organitzat diversos actes i concursos de dibuix, redacció i cartells. El parlament de la Diada el realitzarà el capellà i escriptor Jau me Santandreu.

PROGRAMA

- 8.00 h. Partida amb màquines per netejar Sa Comuna.
- 9.30 h. Partida a peu cap a Sa Comuna.
- 10.00 h. Inauguració de la Diada a la caseta.
- 10.15 h. Itinerari de Natura per Sa Comuna.
- 12.00 h. Missa.
- 12.30 h. Sembra d'arbres.
- 13.30 h. Dinar i temps lliure.
- 15.30 h. Mostra concurs de dibuix sobre Sa Comuna.
- 17.00 h. Exposició de dibuixos, redaccions i cartells.
(Per a les redaccions i cartells veure bases)
- 17.30 h. Fi de Festa i comiat.

Per a una millor organització, informació i participació a les activitats, apunteu-vos a l'Ajuntament, la Parròquia o l'Escola fins dia 14.

CONCURSOS

DIBUIX

1. Poden participar-hi totes les persones interessades, sense límits d'edat.
2. Per participar-hi s'han d'inscriure a l'Ajuntament, la Parròquia o l'Escola fins dia 14.
3. El dibuix es farà a Sa Comuna dia 18 a les 15.30 hores.
4. El paper per fer el dibuix els serà entregat allà pels organitzadors, abans de començar.
5. La tècnica és lliure.
6. El tema del dibuix és Sa Comuna.

2. Les redaccions s'han d'entregar fins dia 14 a l'Ajuntament, la Parròquia o l'Escola.
3. El tema és Sa Comuna.

CARTELLS

1. Poden participar-hi totes les persones interessades, sense límits d'edat.
2. Els cartells han de ser del tamany d'una cartolina.
3. Els cartells han de dur un dibuix i un lema al·lusiu a la conservació de Sa Comuna.
4. El cartell seleccionat es reproduirà i es penjarà a diversos llocs de Sa Comuna.
5. Els cartells s'han d'entregar fins dia 14 a l'Ajuntament, la Parròquia o l'Escola.

REDACCIÓ

1. Poden participar-hi totes les persones interessades, sense límits d'edat.

Amb el suport de
l'Ajuntament de
Lloret de Vistalegre

NOTÍCIES LOCALS

GENER

- Dia 1. Xocolatada de la 3ª Edat.
- Dia 3. Morí madò Catalina Martorell Mateu, als 67 anys.
- Dia 4. Visita de la Unitat Mòbil de la Germandat de Donants de Sang de Mallorca.
- Dia 5. Arribada dels Reis.
- Dia 6. Concert de la Coral dels Antics Blavets, a l'Església Parroquial. Noces d'En Joan Llabrés (de Maria) i Na Maria Rosselló (de Ca S'Artanenc).
- Dia 7. Entrevista a Bartomeu Amengual (Pagès) al *Diario de Mallorca*. El mateix diari publica una crònica sobre la Representació dels Reis a Lloret.
- Dia 8. Torna començar l'escola després de les vacances de Nadal. Naixement del fill de N'Andreu Ramis (*Estrella*) i N'Antònia Gomila.
- Dia 13. Festa de Sant Antoni organitzada pels *Quintos 90* a la plaça Jaume I amb foguerons, torrada i cançons.
- Dia 17. Inauguració de la nova il·luminació al pati de l'escola. Partit de mi-

nibàsquet femení: Lloret, 59 - Montuïri, 6.

- Dia 21. Beneïdes de Sant Antoni, amb molta participació. Naixement del fill d'En Joan Gelabert i Na Joana Gelabert.
- Dia 26. Naixement del fill d'En Nadal Beltran i N'Antònia Ferragut.
- Dia 27. Crònica al *Diario de Mallorca*: "*Vecinos de Lloret de Vistalegre denuncian la proliferación de ratas por la abundancia de basura*".
- Dia 30. Partit de minibàsquet femení: Sineu, 12 - Lloret, 27.

FEBRER

- Dia 5. Entrevista al Batle de Lloret a *Última Hora*: "*No se ha detectado ningún foco peligroso de roedores*".
- Dia 8. Ha mort Bartomeu Colom Rosselló, als 93 anys.
- Dia 11. Crònica a *El Dia* 16: "*Reformas en la plaza Jaime I*". Al *Diario de Mallorca* envien "*Arnau Mateu, al oculista*" i publiquen una crònica esportiva: "*Futbol-Sala y MiniBasket femenino, actualidad en Lloret*".
- Dia 14. Comença el curs de Tall i confecció.
- Dia 22. Fou el *Dijous Llarder* i com cada

La Rua d'enguany' estigué molt animada. Hi participaren nombroses carrosses i comparses, i hi hagué molta varietat a l'hora d'escollir els temes de les desfresses.

Com cada any arribat Sant Antoni, els *Quintos 90* organitzaren un fogueró. També participaren a les Beneïdes amb una carrossa i un enfiloi de trastos vells.

any hi hagué una passacarrers a càrrec dels nins de l'escola.

Dia 23. Arriba a la Comuna la màquina perforadora per fer un nou sondeig. Ple ordinari de l'Ajuntament.

Dia 24. *Carnestoltes* a Lloret. A l'horabaixa, exitosa *Rua* pels carrers del poble amb nombroses carrosses i molta participació. Al vespre, *Ball de desfresses* al Centre Parroquial.

Dia 25. Dinar de matances de la 3ª Edat.

• •

CLUB CICLISTA DE LLORET

El dia 9 de desembre quedà formalment constituït el Club Ciclista de Lloret. La junta del mateix està integrada per les següents persones:

President: Joan Pons.
 Vice-president: Rafel Ramis.
 Secretari: Bartomeu Gomila.
 Vice-secretari: Arnau Mateu.
 Tresorer: Felip Jaume.
 Vocals: Santiago Cortès.
 Joan Amengual.
 Antoni Fontirroig.

CANVI D'HORA

El proper dia 25 de març, a les dues de la matinada, s'avançarà l'horari oficial en una hora. Aquesta hora serà recuperada el 30 de setembre.

DEMOGRAFIA

NAIXEMENTS:

Dia 21 de gener va nèixer Antonio Gelabert Gelabert, fill de Juan Gelabert i Juana Gelabert. Enhorabona!

Dia 26 de gener nasqué Joan Beltran Ferragut, fill de Nadal Beltran i Antònia Ferragut. Enhorabona!

MATRIMONIS:

Dia 6 de gener es casaren Joan Llabrés i Maria Rosselló. Enhorabona!

DEFUNCIONS:

Dia 8 de febrer morí Bartomeu Colom Rosselló, als 93 anys. Havia nascut el dia 1 d'octubre de 1896. Descansi en pau.

Dia 1 de març ens deixà Apol.lònia Gelabert Gili, als 74 anys. Havia nascut el 30 de juny de 1915. Al Cel sia.

CAMPANYA DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

En la sessió plenària celebrada el 23 de febrer l'Ajuntament de Lloret decidí, per unanimitat, adherir-se a la "Campanya de Normalització Lingüística" que s'ha iniciat amb el patrocini del Govern Balear, els Consells Insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera i l'Ajuntament de Palma.

LA COMUNA DE LLORITO

NOTES HISTÒRIQUES

Comuna vol dir terreny que pertany a tots els veïns d'una població. És de tots i no és de ningú. Sol esser muntanya o terra prima, poblada de garriga, on el poble té dret a pasturar els seus animals i a tallar llenya pel seu menester, segons normes establertes.

La Comuna de Llorito ocupa una extensió de 166 quarterades, situades a la part de ponent del poble, més enllà del camí que des de la carretera d'Algaida va fins als molins vells i segueix cap a Ruberts.

L'origen d'aquesta Comuna se remunta a la primera meitat del segle XIII, o sia, quan poc després del repartiment de Mallorca, es formà l'alqueria o comarca dita Manresa. Sabem que l'Església de Mallorca hi tenia quatre peces grans de terra, que li feien alou, delmes i tasca. Estan descrites a la Capbreuació de Magnats, i en donar les

seves confrontacions, diu expressament d'una d'elles que confronta d'una part amb *la gar riga comuna de la dita alqueria* (Manresa). Per tant ja en aquella data tan remota existia la que més tard es diria *la Comuna de Llorito*.

Per espai de més de tres segles els moradors de la primitiva Manresa fruïren pacíficament de la Comuna sense cap documentació que recolzàs el seu dret. Consta que l'any 1588, per orde del Batle reial de Sineu, tota l'extensió que era considerada Comuna quedà fitada. El 30 de març de 1767 fou reconegut el poble de Llorito com a lligítim posseïdor de la Comuna, després de pagar els drets corresponents. Fou capbreuada per primera volta el 28 d'octubre de 1778 i de bell nou la capbreuà Bartomeu Gili, fill de Sebastià, en nom dels moradors de Llorito, el primer d'agost

de 1789. Això indica que ja en aquell temps hi havia una junta administradora de la Comuna, que defensava els drets del poble damunt aquella i regulava el seu usdefruit.

Quan en el segle passat, per una millor administració dels béns nacionals, s'introduí el Ram de Monts, sembla que aquest organisme féu cas omís de les juntes administradores de les comunes, i fundant-se en la llei de desamortització, es proposà posar-les en venda. Ja s'havia posat fil a l'agulla per vendre la de Llorito i es començava a fer la seva parcel·lació i taxació; però quan els lloritans se'n temeren de què anaven a perdre allò que tenien per ben seu, valent-se d'una clàusula de la mateixa llei, que exceptuava de la venda els terrenys que eren per a profit del comú, posaren recurs contra el que intentava fer el Ram de Monts. Això succeïa l'any 1865. I donaren la raó als de Llorito i el projecte de venda s'aturà; però la junta venedora els obligà a pagar tot el que s'havia bestret en orde a aquella operació, que foren 94 lliures, 1 sou i 6 diners.

L'any 1872 es tornà constituir la junta administradora de la comuna, formada per veïns del poble. Aquesta creia que podia disposar lliurement dels productes de la Comuna; però la junta de Sineu ho veia d'una altra manera i volia intervenir en la seva administració i

treure'n profit.

L'any 1904 vingué una major amenaça damunt la Comuna de Llorito. Sense saber com ni com no, a través de l'ajuntament de Sineu, arribà a Llorito un avís de la Delegació d'Hisenda, en què es deia que si el poble no pagava el 20% de la Comuna, aquesta seria venuda en pública subhasta. Aquell impost es podia pagar en cinc anys, però si es pagava de cop, hi hauria un descompte del 6%. Es reuniren els lloritans de més bona voluntat i que més miraven pel bé del poble -n'hi hagué que no volgueren saber res d'aquell assumpte- i resolgueren pagar entre tots aquell impost, per conservar la Comuna. Es replegà el seu total, que foren 7.839 pessetes, i el dia 8 d'agost de 1904, les depositaren en el Banc d'Espanya i s'estengué la carta

de paga corresponent a favor del President de la junta administrativa. A aquesta per tant correspondria en el futur disposar dels fruits de la comuna; però l'ajuntament de Sineu, fundant-se en certs articles de la llei municipal, es mantingué fort en el seu criteri, i pel més d'octubre següent anuncià la pública subhasta dels pasturatges de la comuna de Llorito com a cosa seva. Protestà la junta administradora i la Delegació d'Hisenda, reconeixent el seu dret, féu anular l'anunci de l'ajuntament de Sineu. Mes, al cap de pocs dies, es feia una crida a Llorito de part del batle de Sineu, en què es deia que els pasturatges i la caça de la comuna eren de tots els lloritans, tant si havien pagat el 20% com si no; i que qualsevol podia pasturar allà tots

els animals que volgués. Allò pareixia una revenja contra la junta administradora. I llavors començaren les estirades entre les dues parts. I la cosa s'engrescà de tal manera, que prestaren a plet, i recursos i més recursos, fins arribar al Tribunal Suprem de Madrid, que a la fi fallà en favor de la junta administradora el 22 de desembre de 1915.

El qui, en aquesta darrera època, prengué més interès en defensar els drets del poble damunt la Comuna va ésser el Rd. D. Agustí Puigserver, assessorat pel distingit advocat D. Miquel Rosselló i Alemany i encoratjat pel primer rector de Llorito Rd. D. Bartomeu Bauzá. No planyé esforços de cap classe per dur la causa envant, anant fins i tot a Madrid, i es pot dir que, gràcies a ell, Llorito conserva avui la plena administració de la Comuna, dins el que permet la llei vigent (1).■

CAPBREVACIO DE LA COMUNA DE LLORITO. 1789.

"1 de agosto 1789. En la villa de Sineu, ante mí el infrascrito Escribano, compareció Bartolomé Gilli, hijo de Sebastián, del lugar de Llorito, y mediante juramento denunció que los moradores de dicho lugar de Llorito tienen y poseen un territorio llamado *los Baldíos*, vulgo *la Comuna*, de tenor de ciento sesenta y seis cuarteradas, poco más o menos, sito en el referido lugar de Llorito del término de la presente villa, tenido en alodio real a merced de laudimio. Linda con tierras de Miguel Picornell; con tierras de Juan Bta. Vanrell; con tierras de los herederos de Bartolomé Gelabert; als. Lluch; con tierras de los herederos de Ana Vanrell; con tierras del predio Son Gelabert de D. Mariano Antich; con tierras, campo y selva de Juan Miralles, als. Siurell; con tierras, campo y selva de los herederos de M.ª Ferragut; con tierras, campo y selva de los herederos de Bartolomé Ferragut; con tierras, campo y selva de Juan Costa; con selva del predio la Casa Nova de D. Andrés Parets de Palma; con selva del predio Son Bauló de D. Mariano Fábregas de Palma; con tierras de los herederos de Miguel Castell; con tierras de Guillermo Real, als. Busquets, hijo de Juan; con tierras de Antonio Real, als. Pintat, hijo de Guillermo; con tierras de Antonio Gelabert, als. Barbut; con tierras de Mateo Gelabert, als. Ponso; con tierras de Catalina Horrach, mujer de Antonio Genovard; con tierras de Gabriel Coll; con tierras de Isabel Coll; con tierras de Francisca Ana Amengual, vda. de Miguel Gelabert, als. Roig; con tierras de Juan Real, als. Metge; con tierras de Gabriel Coll, als. Bessó; con tierras de Mateo Genovart, als. Ponso; con tierras de los herederos de Catalina Real, vda. de Miguel Horrach; con tierras de Juan Real, als. Costitxer; y con tierras de Juan Picornell, cuyo territorio, llamado *los Baldíos*, vulgo *Les Comunes*, cabrevó el denunciante en dicho nombre en la Real Visita, a 28 octubre de 1778. Undeetc. Testigos: Miguel Antich y Ana Obrador.—Bauçá Bartolomé, Escribano".

(AHM. *Sineu. Alodios Reales y Magnates. Desde 1778 en 1797.* fol. 171).

(Se renovó esta cabrevación el 27 enero 1800 por Antonio Gomila y Juan Real, como apoderados de los moradores de Llorito, con resolución capitular de los Regidores de dicho lugar de Llorito de 24 diciembre 1799. fol. 166 v.).■

Aquestes notes històriques sobre la Comuna de Llorito estan agafades del llibre del Pare Gaspar Munar "*Història de Lloret de Vista Alegre i del seu convent*" (Ed. Moll, 1975), pàgines 140 a 143.

NOTA

(1) Totes aquestes notícies estan preses d'una Relació escrita, que forma part del *Expediente sobre el Monte Comunal de Llorito*, que es guarda a l'arxiu municipal de Sineu, i de l'opuscle publicat l'any 1918 pel Rd. D. Agustí Puigserver, sense nom d'autor, titulat: *Un poc d'Història y Colecció de fallos en la causa de Sa Comuna de Llorito*.

T'HO AGRAÏM POC, COMUNA

És molt difícil que tota la gent es posi d'acord a l'hora de dir com es pot utilitzar un espai natural i no tothom ho veu de la mateixa manera.

Alguns pensen que un espai natural s'ha de deixar fer i res més. Jo pens que no, que un espai natural es pot utilitzar, inclús modificar, sempre baix d'un punt de vista ecològic, natural, i intentant donar-li una millor funcionalitat. Per tant, i és la meua opinió, estic d'acord amb les millores que s'han fet dins la Comuna ja que moltes d'elles han estat fetes amb un bon fi i procur agrair-li el favor que ens ha fet de poder-la utilitzar les vegades que ens ha estat necessari.

Però, tornant un poc al títol d'aquest escrit i per justificar-lo, vull recordar el que tots sabem i és que de la Comuna se n'han fet distints usos. Antigament s'hi duien a pasturar porcs, indiots, muls, cavalls i altres animals. També es llevava la llenya per tal de fer els baixos nets. Més recentment són les ovelles qui es cuiden de netejar-la i ja no es lleva llenya com abans.

Des de fa temps se subhas- ten els pins que el SECONA marca i d'ells es treuen uns doblers per a l'Ajuntament. També se subhasta la caça, encara que des de fa uns anys aquesta la disfruta la Societat de Caçadors de Lloret i només paguen una petita part que és el que correspon al SECONA.

Des de l'any 1979, l'Ajuntament ha procurat que tant els pasturatges, com la caça siguin dels lloritans. Tots recordareu que abans molts de vosaltres no hi podíeu anar tranquils malgrat fossiu lloritans. Avui ho podeu fer i pens que és així com ha de ser.

Però endemés de tot això, Sa Comuna ens ha donat altres coses i ens ha facilitat moltes de tasques i projectes, que si no fos d'ella els lloritans a bon segur avui no tindríem. El camp de futbol, el poliesportiu la piscina, un lloc d'acampada, etc.

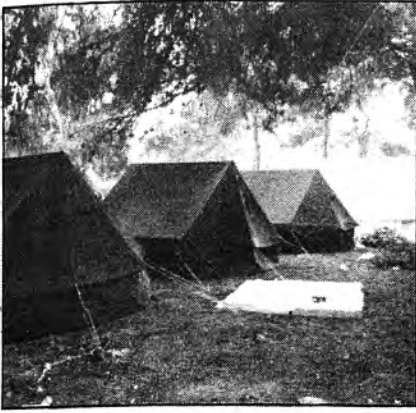
Els temps canvien i és evident que també ha canviat l'ús que es fa de la Comuna. Avui és més bé un lloc d'esplai (cercar esclata-sangs, acampar, berena-

des, diades...) i tot es fa en certa manera amb una finalitat. El Consistori actual ha cregut important, endemés de donar a conèixer i estimar la Comuna, treure-li un profit com es feia abans, però d'una altra manera: amb les acampades, que certament no molesten a ningú i sí donen vida al poble. I baix del meu punt de vista fan menys mal a la Comuna del que pot fer qualsevol guarda d'ovelles. L'Ajuntament aconseguix uns beneficis, tant econòmics com a nivell de relacions, que ens són molt necessaris. M'atrevesc a dir que a nivell de poble és una de les principals fonts d'ingressos que té actualment l'ajuntament. Per tant, un petit racó de la Comuna ha passat d'esser un lloc ple d'escombraries i vidres, i, el que és més greu oblidat per la majoria de nosaltres, a esser un lloc d'esplai, net d'escombraries i sense tocar cap arbre. Pens que aquest ús és encertat i voldria que moltes persones que el critiquen pensin que si no volem tant d'egoïsme pel món hem de començar per nosaltres mateixos. Altres usos fa d'ella l'Ajuntament com són la projecció de sondejors, abocador d'escombraries de manera controlada, etc.

Per tot això pens i crec que queda justificat l'encapçalament d'aquest escrit.

Per acabar us diré que seria necessari fer un acte de solidaritat amb la Comuna i demostrar que realment li estam a-

grats i que la volem neça, ja que no es mereix esser tan maltractada a canvi del que ens dóna. Per tant des de l'Ajuntament tenim pensat organitzar el "Dia de l'Arbre" per al proper dia 18 de març, on, com l'any passat, convidarem tot el poble a anar a la Comuna. Sembrarem arbres (pins, alzines, xiprers) es farà un itinerari de natura, i enguany s'ha pensat demanar a juda a tots els qui tenguin paletes, tractors i camions perquè aquest dia acudiguem a la Comuna desinteressadament i entre tots dediquem mig dia a netejar-la. Després l'Ajuntament organitzarà una torrada.

Esperam la vostra col·laboració. Per una Comuna millor i pel que és més important, per una millor convivència. ■

Arnau Mateu

SA COMUNA,

LLOC DE CELEBRACIONS ANUALS

Sa Comuna del nostre poble rep de cada any més visitants. L'any passat al més de març s'hi va celebrar la primera *Diada de Natura*, durant la qual es va fer una sembrada de pins que comptà amb la presència de totes les entitats del poble.

Aixímateix, cada any s'hi celebra el tradicional *Pancaritat* que des de fa uns anys s'ha

convertit en una tradició de la qual pocs són els lloritans que se'n priven. Bé sigui en torn d'un frit, devora una mata cercant els preciats esclata-sangs o encalçant un conill que s'amaiga darrera una estepa, cada dia són més els del poble i forans que aprofiten tot el que ofereix un espai verd com el de Sa Comuna.

UNA NOVA PUBLICACIÓ

L'Ajuntament de Lloret ha editat recentment un fulletó titulat "*Comuna de Llorito. Guia didàctica*" del qual són autors Pau Bibiloni i Andreu Ramis.

La publicació, que ha estat subvencionada per la Direcció General de Cultura, ens convida a realitzar una passejada per la Comuna i serà presentada pròximament.

Portada del fulletó.

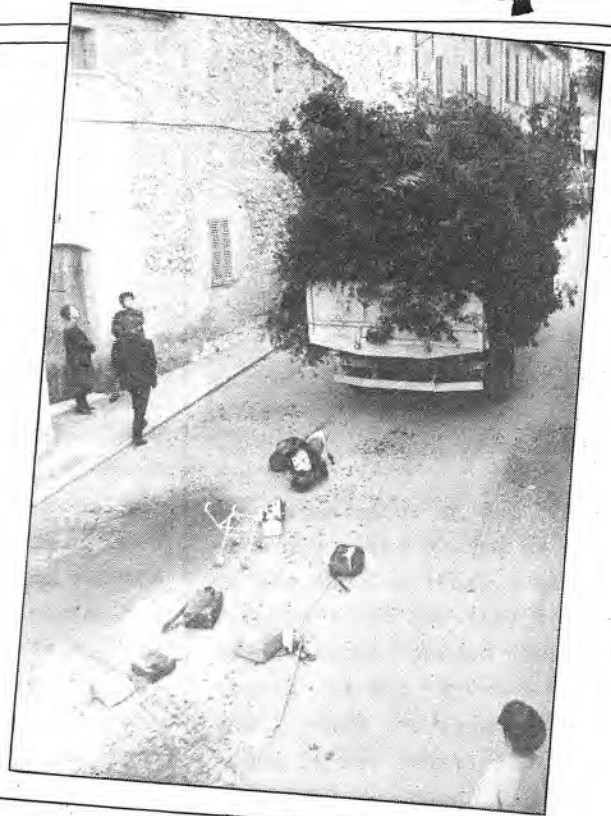

Dia 23 de febrer arribà a la Comuna la màquina perforadora que està realitzant un nou sondeig (el tercer ja) a aquells paratges.

A hores d'ara la perforació ha arribat als 25 metres i està previst arribar fins al 220.

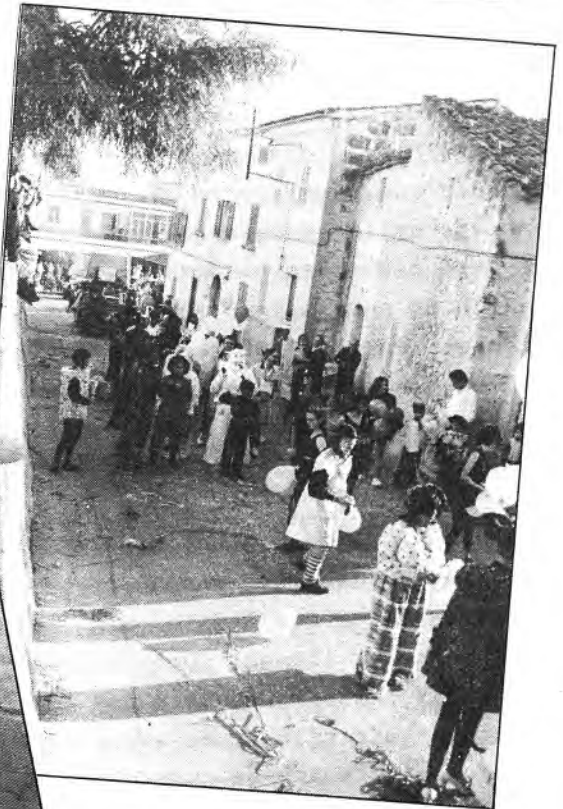
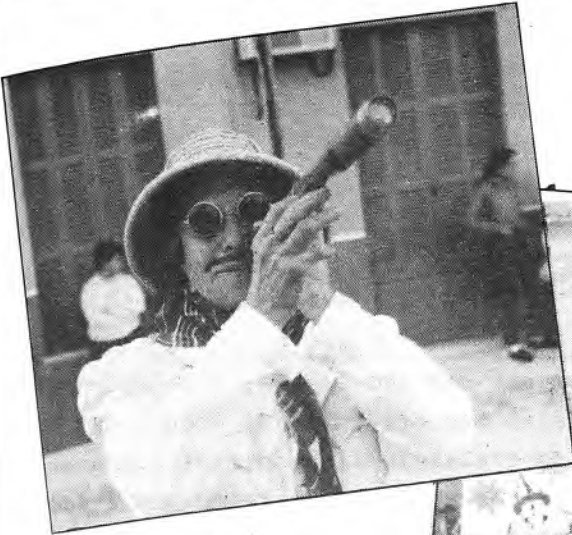

BENEÏDES DE SANT ANTONI

CARNAVAL 90

**AL PROPER NÚMERO
MÉS FOTOS DEL CARNAVAL**

xafarderies

de na Ben Vista

NO SÉ SI VIURE MOLTS D'ANYS

He tornada vella i això no ho perdona ningú. Els anys, fillets, pesen. Quan era joveneta em pensava que les rues del meu padrí eren escorretjades que qualcú li anava pegant així com passaven els anys. És vera que ara no és com un temps i mos tracten com a senyors -els qui duim un poquet de sort-. Si el meu padrí veiés tot lo que feim, sé cert que voldria tornar ressuscitar. Veig que he tornada vella perquè molts que eren de la meva edat o ja no hi són o ja no tenen ni humor per una broma, ni il·lusió per res. I això me fa pena. No ho creis? Quan era joveneta pegava uns bots i salvava les parets millor que qualsevol lla·gost; me'n reia quam me deien: "*Ben Vista, ja voràs com t'arribaran a fugir aquestes ganes de saltar i aquesta juguera*". Jo no els feia cas, però sempre me vaig pensar que tenien enveja i un poc de ràbia. No ho entenia. Però ara sí que ho entenc i crec que era una cosa ben natural. Ja ho diuen: "*No hi ha temps que no torn, però n'hi ha que no tornarà mai més*".

SA COMUNA: UN NIU AMB MOLTS D'AUCELLS

S'altre dia vaig entrar dins Sa Comuna per cercar espàrecs i me'n vaig dur un susto de cent mil llamps: una maquinota que feia xup-xup-xup i pareixia un monstre de ferro; me vaig aficar més endins i un esbart de soldats amb sa cara pintada de negre, pareixia que no tenien cap amic. Jo duia una manada d'espàrecs de gat i els vaig amollar totd'una i vaig alçar ses dues mans; no ho creureu, però encara m'assust quan veig un soldat amb una arma: lo que po

den fer amb ses armes! Bé, i recuperada un poc d'això m'acost en es Pi Gros i una carretonada d'al·lotons que per mi jugaven a *indios* m'enrevoltaren, i feien una cridòria tan grossa que quasi em vaig acubar. Vaig agafar ets espàrecs i els vaig tirar contra un pi: "*Mal llamp ets espàrecs i es qui en cerca*". Es vespre vaig sopar d'una truita amb patata, dues carxofes i quatre espinacs. Però es *susto* ningú no *el me* llevarà.

SA RUA

Enguany he disfrutat de veure les comparses. Això vol dir que hi ha ganes de fer festa i de diversió, i és molt bo per a tothom. No sé si vos fixàreu amb les desfresses, però jo sí i n'hi havia algunes de ben curioses per cert: el que no sé és si aquest dia es desfressaren d'allò que realment són durant tot l'any o bé d'allò que els hagués agradat durant tota la seva vida. Jo també me vaig desfressar: duia una vara -bé, era un bastó però feia la mateixa funció-, mostatxets i feia de mestre dés cola.

Trob que l'Ajuntament hauria de donar més premis perquè la gent participa i sempre és bo un alicient més.

Menció especial als al·lotons grans i petits que acampen a Sa Comuna: és bo integrar-se al lloc on viven i aquest poble és, per uns dies, el seu. Amb la seva bulla va ren animar l'espectacle.

ESPECTACLE

Quin espectacle! Es meu padrí era socialista i si tornàs es faria de ca seva únicament. Ho dic perquè fa uns mesos que sa televisió, sa ràdio, es diaris... només

xerren dels Guerra, des tràfic d'influències i de tot això. Si és veritat tot lo que s'ha dit, es cent anys d'honoradesa tendran una taca tan grossa que ni si li peguen foc se llevarà. I això sa gent des poble ho sap: *La dona del César no només ho ha de ser, sinó que a més ho ha de parèixer.*

LA FIRA DE MAIG

Ell no he sentit a dir res encara! Jo trob que és ben hora de posar-s'hi, a fer feina, si no volen tenir un firó que no val tres pets. Això du moltes hores d'organització i de reunions, però per qualque cosa són set els responsables de l'Ajuntament.

LA PLAÇA

Vaig llegir a un diari que la inaugura ven el dia de la Rua -però no deia de quin any-. Crec que l'Ajuntament espera el dia de la Fira, però hauria d'informar per saber què és el que passa, perquè la gent hi passa cada dia i pareix que la cosa no ret. Quan estarà acabada veurem com quedarà, però ara és una grolleria criticar-la perquè posen o deixen de posar. Esperem que no hi hagi tràfic d'influències pel mig.

ELS FOCUS

L'Església ha cobrat vida. Ho dic pel focus que il·lumina el Portal Major, a vegades pareix una Catedral. Les qui van a missa molt sovint, com jo mateixa, m'han dit que les enlluernava. A mi no m'enlluerna ni el més pintat. I llavors, quan vaig a missa no m'atur a badocar davant els llums.

Però el que sí fa com a pena són les pastaretetes que tenen un trist garballó; Llorito es mereix més coses a les pastaretetes.

I per acabar un altre *susto*. Ell no guanyam per *sustos*! Don Santi ha estat una temporadeta cois. Va voler jugar a futbol i va patinar. Ja li ho vaig com a dir jo: "*Don Santiago vostè fa massa coses, no es pot fer tanta de feina, no es pot estar per tot*". Però ell no em va fer cas. I ja ho veis.

Jo no vull dir mentides, vull dir el que pens: aquest home arribarà amunt, ben amunt.

NOTA DE LA REDACCIÓ

La redacció de *Es Pi Gros* va rebre una carta firmada amb el pseudònim "*San Francisco Boys*" tot preguntant la seva publicació i replicant una xafarderia de Na Ben Vista.

El criteri d'aquesta redacció ha estat des del primer número publicar (ja sigui firmats o amb pseudònim) tots quants articles i cartes se'ns han fet arribar, respectant en tot moment la voluntat de l'autor.

Ara bé, el que cap mitjà de comunicació pot fer, ni fa, és publicar un escrit desconeixent la identitat de l'autor. Amb molt de gust publicarem la carta sempre i quan l'escrit se'ns entregui en mà a algun membre del Consell de Redacció o vagi firmada amb el nom i DNI de l'autor. No cal dir que la identitat de la persona serà respectada si així ho vol.

Campanya de Normalització Lingüística

Els Presidents del Govern de les Illes Balears, del Consell Insular de Mallorca, del Consell Insular de Menorca i del Consell Insular d'Eivissa i Formentera i el Batle de Palma

COMUNIQUEN a tots els ciutadans que el dia 18 d'octubre de 1989 firmaren un Acord Institucional pel qual es comprometen a intensificar els seus esforços, dins les respectives institucions, per donar compliment total a les disposicions de la Llei de Normalització Lingüística, a coordinar les seves accions en una Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears i a fer una crida conjunta a la participació dels Ajuntaments de les Illes Balears que vulguin adherir-s'hi.

En virtut d'aquest acord,

CONVOQUEN els ajuntaments, els partits polítics, els sindicats, les institucions cíviques i culturals, els mitjans de comunicació i el conjunt dels ciutadans, a fer tots plegats un esforç per donar impuls al recobrament de la llengua pròpia de les Illes Balears com a instrument normal de comunicació de la seva societat.

VOLEN il·lusionar el conjunt de la societat balear en un projecte col·lectiu encaminat a aconseguir la plena normalització lingüística de la nostra Comunitat, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

DEMANEN el suport i la col·laboració de tots a la Campanya de Normalització Lingüística que es durà a terme amb el patrocini conjunt de totes les Institucions.

Adreça provisional: Obra Cultural Balear, C/ Imprenta, 1
Tels. 72 32 99 - 71 48 57 Fax: 71 93 85 07001 Palma de Mallorca

LLEGIU ESPIGROS

DEIXEM D'ENALTIR LA IGNORÀNCIA

(Puntualitzacions a un escrit de Felip Munar)

Benvolgut Felip,

En resposta als comentaris que apareixien al teu article Hi ha persones més perilloses que el rector de Sa Pobla, amb tota cordialitat, vull fer-te les següents apreciacions:

1r. La gravetat de les decisions que afecten l'alteració o destrucció del patrimoni no respon al caràcter personal o col·legiat de la decisió, simplement són decisions que afecten el patrimoni. D'aquesta manera, pel que fa al nostre cas, el consentiment o recolzament a les iniciatives del rector per part del Consell Parroquial o d'alguns dels seus membres només els fan còmplices de les malifetes.

2n. El que personalment he reclamat i encara reclam és que a l'església de Llorito o a qualsevol altre representació del patrimoni cultural de les Illes, davant un possible deteriorament, s'afronti la restauració o la rehabilitació, contra la millora o millores que altra gent propugna. Fruit de les millores veim desaparèixer i transformar-se gran part del nostre patrimoni arquitectònic local. És una trista evidència que hom considera millores terracar parets, enrajolar trespols i façanes, així com també hi ha gent que considera una millora substituir el portam de llenya per altre d'alumini o la paret seca per bloquets de formigó. Tot plegat, és cert, no deixen d'esser millores.

3r. Tot i que a partir del teu escrit no ho sembli, crec que el que intentem constatar és la destrucció i malversació d'una part del patrimoni eclesiàstic de Llorito; llavors, pens que els qui haurien de demostrar la innocència, quant a aquest tema, són els qui participaren en la manipulació del patrimoni.

És molt senzill argumentar que la façana de la rectoria queia a trossos, que el campanar de l'església

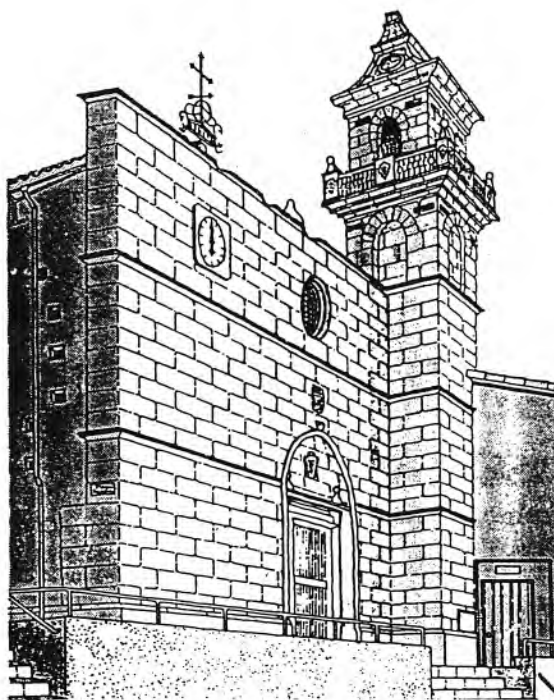
amenaçava ruïna, que les massotes estaven podrides, o qualsevol altre circumstància que recomanava una intervenció. Avui per avui, sembla que només és la paraula d'uns contra la dels altres, o ¿és possible que hi hagi certificacions de tècnics qualificats que ens puguin demostrar que la situació en què es trobaven els recomanava aquestes actuacions? És de suposar també que, com és preceptiu, per a les obres que afectaven estructures arquitectòniques hi devia haver un projecte signat per un tècnic superior i visat pel Col·legi d'Arquitectes. Quant a les massotes, supòs que tu, que dius que hi eres present quan les llevaren, degueres tenir la previsió de treure'n les corresponents fotografies i croquis amb les mesures pertinents per poder emprendre aquesta reposició que consideres lloable.

Tanmateix, i en cada uns dels casos, degueren dur a terme els pre-

ceptius tràmits que requereix una intervenció sobre el patrimoni: informe gràfic acompanyat de memòria, estat actual, projecte redactat per un tècnic, aprovació i visat i llicència.

4t. Tot en conjunt, i reiterant les meves opinions, crec que les actuacions que impulsà el Sr. Mulet, recolzat per bona part del Consell Parroquial, foren desencertades. Particularment, consider inadmissibles totes i cada una de les intervencions efectuades i molt més les justificacions que tu en dones.

-El referit i el folre dels baixos de la façana de la rectoria amb rajola de granet (típica de paviments de terrassa i piscina de xalet de vora de mar), així com els folres de marès de la cantonada i de les rebranques de les finestres no estan gens d'acord amb els trets de l'arquitectura local. Per altra banda, era innecessari cobrir la pedra i el marès que en els dos casos confor-

L'església parroquial de Llorito.

men l'estructura de sustentació. També era innecessària la gelosia de material prefabricat que tapava una de les finestres de la façana lateral i que (afortunadament) el rector actual ja s'ha encarregat de substituir per una persiana.

La reparació del trespol es podia afrontar sense fer-lo desaparèixer sota una capa de rajoles vidriades. Segurament tampoc era necessària la substitució de la persiana entre els aiguavessos per una nova vidriera...

-Que argumentis que era una necessitat mudar de lloc la pila baptismal perquè a les cerimònies de bateig la gent no hi cabia, només és una tafaneria. Amic Felip, quants batejos es fan cada any a Llorito? El teu argument me recorda aquella anècdota d'un canonge que volia una porta d'accés des del dormitori al carrer per poder treure amb comoditat el bagul dels difunts. El picapedrer, assenyat, li demanà quantes vegades feia comptes morir-se.

-Pel que fa als salomons, la manca de doblers per a restaurar un objecte que pertany al patrimoni no és una excusa vàlida ni molt menys una justificació per a una substitució o una destrucció. Per a restauracions assenyades hi ha institucions que tenen l'obligació l'ajudar. A part d'això, que costaren totes les altres obres que segurament eren innecessàries?

-Quant al problema de referits i folres de dins l'església, si el problema era provocat per la humitat, no era més adient cercar el sistema d'eliminar-la o pal·liar-la en comptes

de fer embetumades i posar pegats? No és ara el moment de cercar un mètode millor. Era quan s'afrontaven les obres que s'havia de posar remei, especialment si pensam amb la mitjana economia parroquial.

-És possible que el paviment del cor estàs deteriorat i requerís una restauració. Aquest representant del patrimoni eclesiàstic que tu anomenes degué dictaminar per escrit que la solució adoptada era la millor. Recomanà també l'encimentada de l'escala de caragol que puja al campanar?

-La ruïna que, segons tu, amenaçava el campanar es va afrontar amb la pitjor solució possible. Omplir les juntes amb portland no només és una solució estètica pèssima sinó que també contradiu l'esperit de la norma tecnològica que estableix que els ciments i aglutinants han d'esser d'una potència inferior a la dels elements que configuren l'estructura. Els pastats fets amb portland són molt més resistents que el mateix marès del campanar. Això vol dir que en cas de qualsevol moviment o distorsió termodinàmica el que ara patiria serien les peces de marès i no les juntes. Lamentablement és molt pitjor el remei que la malaltia.

-Pel que fa a les massotes, quin temps feia que eren al campanar? Cent, dos-cents, tres-cents anys? No te pareix, Felip, que si no les haguéssiu tomades haurien pogut esperar fins a la pertinent restauració o consolidació?

Crec que els comentaris són suficients, el que no és suficient és la

justificació.

Com a comentari al marge, vull dir-te que les persones que s'han d'acostar a les obres són els especialistes qualificats. Als altres, pel que fa a l'església, ens escau més el paper de simples observadors o, com a molt, el de pujar al presbiteri els diumenges per a fer les lectures.

Evidentment, no puc avaluar el meu grau de sensibilitat vers el patrimoni ni la meua manca de sentit comú per a jutjar les intervencions que es feren. El que si és cert és que hi ha institucions (Comissió del Patrimoni, S.A.L., A.R.C.A., Col·legi d'Arquitectes...) i persones de reconegut prestigi que poden fer-ne les valoracions pertinents i, en el seu moment, donar consells sobre el que tu consideres malaurat patrimoni.

5è. Finalment, i per a descàrrec dels que intervingueren en el que, continuo pensant, fou un atemptat contra el patrimoni eclesiàstic local, vull manifestar també que mai no he cregut que a la seva actuació s'hi albiràs cap mica d'obscura o mala intenció. Ans al contrari, pens que si actuaren així fou per desconeixença. Com diu l'adagi, *la ignorància és atrevida* encara que *la ignorància no excusa de pecat*.

Amic Felip, no volguem contribuir a l'enaltiment de la ignorància. sincerament, no crec que sigui el nostre paper. ■

Ben atentament,

Andreu Ramis.

NOTÍCIES LOCALS

FESTA DEL SEQUER

L'Agrupació de Ball Mallorquí Font Figuera del nostre poble té en projecte l'organització i celebració de la "Festa del Sequer" d'enguany. Així ho ha fet constar en un escrit dirigit a l'Ajuntament en el que demanava l'autorització i aprovació de la Corporació.

L'Ajuntament ha mostrat el seu suport, però ha fet constar que en cap moment la festa ha estat un acte municipal.

PROJECTE D'ABASTAMENT D'AIGÜES

El Consell Insular de Mallorca ha enviat a l'Ajuntament l'avantprojecte d'abastament i sanejament d'aigües, el qual contempla la realització de dues captacions (a Sa Comuna i Son Gelabert) i la construcció d'un dipòsit a la zona de Son Gelabert. El pressupost total puja 147.594.823 pessetes.

Per altra banda, l'Ajuntament ha sol·licitat al CIM la inclusió de la primera fase d'aquest projecte en el "Pla d'Obres i Serveis" de 1990. Aquesta fase (sondeig i conducció al dipòsit) té un cost aproximat als 27 milions de pessetes.

LES OBRES DE L'ESGLÉSIA DE LLORET

Sr. Director d'EL MIRALL

Distingit Sr.

Me plau adreçar-me a la vostra revista per fer públiques un parell de puntualitzacions a les opinions manifestades per Felip Munar i Munar a l'article titulat "Hi ha persones més perilloses que el rector de Sa Pobla" (núm. 33, desembre de 1989)

1. He volgut manifestar la meua opinió per la senzilla raó de pertànyer al Consell Parroquial de Llorito en els dies en què es dugueren a terme les obres-reformes a les quals al·ludeix En Felip Munar. Sembla que som una de les dues persones no localitzades d'entre les nou que aleshores integràvem el Consell Parroquial. Per aquest motiu, vull fer avinent a En Felip Munar que fa 25 anys que habit en el número 15 del carrer des Fum, de Llorito.

2. Pel que fa a les obres-reformes dutes a terme i a les quals fa referència En Felip, ja vaig fer saber en el seu dia i hora, i ara aprofit per tornar-ho a manifestar, que no hi estava gens d'acord. De la mateixa manera que, juntament amb la resta del Consell, ens oposàrem al capgirament de tota l'església tal com el Rector proposava. Personalment, que la majoria de les obres eren innecessàries i trastocaven la fesomia i el caràcter de l'església i de la rectoria.

3. A més de la malmenada que suposaren les obres a les que fa referència En Felip Munar, el Sr. Mulet ens va fer una proposta inicial de reformes de l'església que va ésser rebutjada. Per aquest motiu "suavitza" les seves intencions i el dia 16 de juny de 1984 ens va fer arribar el projecte que adjuntam perquè la gent hi pugui dir la seva.

Reforma de l'església:

Vull insistir en el canvi

d'imatges de l'església, reconeixent que la proposada a l'anterior reunió era massa ampla, havent pogut produir desconcert, però sí que una petita reforma es fa necessària. Com podem llegir en el Concili Vaticà II i ara reproduït al nou Dret Canònic: "Debe conservarse firmemente el uso de exponer a la veneración de los fieles imágenes sagradas en las iglesias, pero *ha de hacerse en número moderado y guardando el orden debido, para que no provoquen extrañeza en el pueblo cristiano ni den lugar a una devoción*

Fàtim quedaria eliminada.

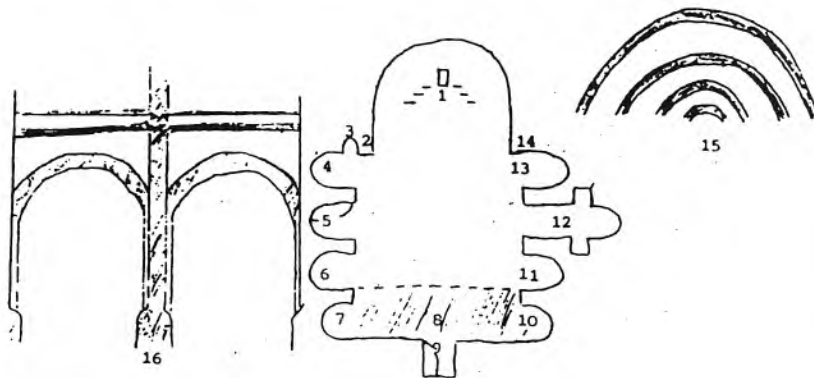
-Descrostar les parets en què apareix el marès i *pintar de blanc lo demás*.

-Eliminar els dos salmons de darrera i amb ells arreglar els altres. Il·luminar les voltes i posar el llanterner.

LLORET: REFORMA DELS LLOCS DE L'ESGLÉSIA

Estat actual

1. *Presbiteri*. Per darrera el retaule se puja al cambril de la Verge de Loreto.

Lloret: Reforma dels llocs de l'església. Estat actual.

desviada". (Canon 1188).

Així, la reforma més petita que he pensada és la següent:

-El retaule del Carme juntament amb la imatge de Sant Isidre passaria a la capella actual de Sant Sebastià. El retaule de Sant Sebastià quedaria eliminat.

-La imatge de Sant Sebastià passaria a la capella del Roser. La Verge del Roser quedaria eliminada.

-A la capella actual del Carme s'hi posaria la imatge de Jesús resuscitat. Així, ben aprop, hi hauria el fonament de la vida cristiana: mort (Santcristo) i resurrecció.

- La imatge de la Verge de

La paret anterior del cambril està forrada de tablero comú.

2. Imatge de Sant Isidre.

3. Capella del Carme.

4. Capella del Santcristo.

5. Portal lateral

6. Capella de Sant Antoni.

7. Capella de Sant Sebastià amb un retaule apedaçat i molt vell.

8. El cor que està part damunt les capelles. Trespol de marès, malplà i foradat.

9. Portal principal o major.

10. Capella de Sant Josep amb pintures de Sant Antoni i Sant Isidre.

11. Capella del roser amb una pintura de la Verge de Lourdes.

12. Capella fonda o del sagrari amb imatge de la Immaculada (talla antiga dins un retaule modern).

13. Capella del cor de Jesús.

14. Imatge de la Verge de Fàtima.

15. Les voltes de l'església.

16. Les parets de l'església.

-Les parets estan pintades imitant marès damunt guix i aquest està damunt marès autèntic. Hi ha bastants redols que la pintura ha caigut deixant clapes blanques devora la pintura. Estat deteriorat.

Objectius de la reforma

1. Retirar les imatges de Fàtima, Carme i el Roser.

Retirar el retaule de la capella 7 (de Sant Sebastià).

2. Traslladar el retaule de la capella 3 a la 7 juntament amb la imatge de Sant Isidre.

Traslladar la imatge de Sant Sebastià a la capella 11.

Intentar canviar les pintures de Sant Antoni i Sant Isidre que estan dins la capella 10 (Sant Josep).

3. Convertir la capella 3 en la capella del Sagrari, visible des de quasi tots els punts de l'església. Passar-hi també la imatge de la Immaculada.

4. Convertir la capella 4 en la capella de la Resurrecció, llevant el Santcristo i posant-hi la imatge de Jesús ressuscitat, conservant el mateix retaule, retocant el fondo...

-Aquest racó 3-4 es convertiria en un racó de vida, idea fonamental del cristianisme. L'Eucaristia que és amor i dona Vida, la Vida de la Resurrecció anunciada i complida en Jesús. La Immaculada devora el sagrari ens recordaria l'actitud per a rebre l'Eucaristia.

5. Convertir la capella 12 en una capella per a la missa de cada dia i actes piosos reduïts. Hi ha una cabuda d'unes cinquanta persones, duent-hi els bancs que ara hi ha dins la capella del Santcristo, Sant Antoni i Roser. Per aquestes capelles se ferien uns altres bancs. S'ha de llevar l'altar i el sagrari que ha de passar a la capella 3. Pot quedar el retaule amb un domàs vermell o verd que tapi el ninxo, posant-hi un santcristo adequat. O el santcristo de la

capella 4 o el del cementiri. Fer un altar adequat per a celebrar missa.

6. Adecentar les parets de l'església. O descrostar-les totes per fer aparèixer el marès o només fent aparèixer el marès de les columnes i cornises, pintant la resta de blanc.

-Canviar el "tablero" del cambril de la Verge de Loreto.

-Canviar la instal·lació elèctrica. Llevar els salomons laterals. Tornar a posar el llanterner.

fusta, arreglar els escalons i fer un de saigüe.

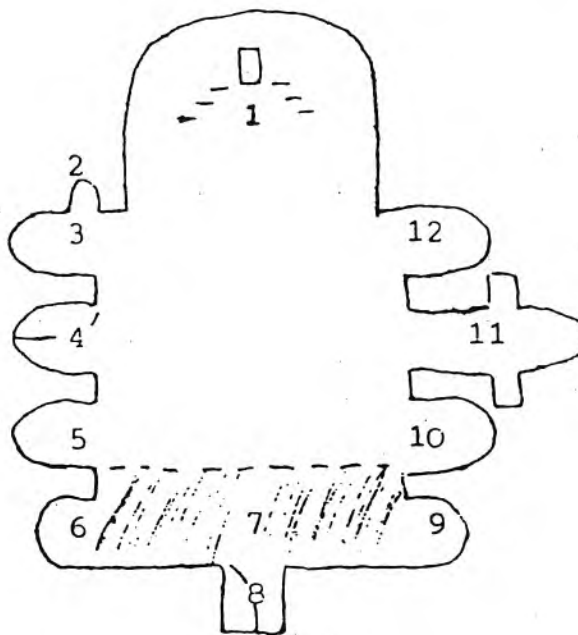
-Fer el trespol de ciment d'un quarto de la rectoria.

-Fer el canvia de les capelles.

-Descrostar les capelles de Sant Isidre (nova) i de Sant Josep i l'espai contingut pel cor.

b. Adecentar les parets de l'església.

-Canviar la instal·lació elèctrica.

Situació de l'església després de la reforma.

Situació de l'església després de la reforma

1. Presbiteri
2. Capella del Sagrari
3. Capella de la Resurrecció
4. Portal lateral
5. Capella de Sant Antoni
6. Capella de Sant Isidre
7. Cor
8. Portal major
9. Capella de Sant Josep
10. Capella de Sant Sebastià
11. Capella per a culte minoritari
12. Capella del Cor de Jesús

Etapas per a la realització de la reforma

- a. Reforçar el campanar, construir-hi una escala substituint la de

La magnitud de les obres, la complexitat que hagués ocasionat el trasllat i l'alteració de moltes de les obres artístiques que es veien afectades per les reformes, així com la lleugeresa de plantejaments amb la qual s'afrontava aquestes reformes només serveixen per reafirmar-me en la idea que el patrimoni eclesiàstic està en perill. ■

Pau Jaume és membre del Consell Parroquial de la Parròquia de Na Sra de Loreto (Llorito).

Aquests dos articles foren publicats al número 34 de la revista "El Mirall" (Gener 1990).

EL PLA VOL LA POLICIA RURAL

Els tretze batles que regeixen els municipis que integren la Mancomunitat del Pla s'han mostrat des de fa uns mesos especialment concienciats per tot el que fa referència a la vigilància de fora vila. Els robatoris i les denúncies són cada cop més freqüents.

Aquest és el principal argument que presentaren els nostres pobles per plantejar la creació de la denominada Policia Rural. Davant les mancances que cada un dels petits municipis pateix, es trobà la possibilitat de crear una policia mancomunada, possibilitat que ha estat vista sempre amb bons ulls des de la Conselleria Adjunta a la Presidència del Govern Balear i en canvi ha estat considerada inviable per l'administració central.

D'aquesta manera es justifica que la Delegació de Govern decidís impugnar en el seu dia tots els acords adoptats pel Ple de la Mancomunitat sobre la policia.

Així i tot, els batles de la nostra comarca segueixen amb la intenció de tenir una Policia Rural i no es donen per vençuts. Aquests dies han interposat un recurs davant el Tribunal Suprem. ▶

S'ESTANC

tabacs, revistes
i papers

Des de la Mancomunitat del Pla, de la qual la nostra vila n'és membre, sempre s'ha argumentat que el nou servei rural no suposaria en cap cas la creació d'un nou cos propi sinó que tan sols era l'agrupació de forma mancomunada de les tretze polícies locals afectades.

Tots aquests motius demostren que la vigilància a fora vila és una preocupació constant que s'ha vingut succeint de manera continuada als darrers anys. Els regidors i batles de l'interior diuen que els seus pobles estan desprotegits i contempen amb preocupació el fet que cada dia es produeixin més robatoris d'animals i material agrícola.■

Bartomeu Amengual

EN QUATRE PARAULES

Quan visites una fira, una exposició o simplement passes la vista per un mostrador te'n dones compte que hi ha d'haver molta gent que està pensant, estudiant, per anar traient nous productes per fer la vida més agradable a les persones. La tècnica en els nostres dies ha avançat molt i va avançant de cada dia més, cada dia surten productes nous, més sofisticats. Sovint deim: "*Si els nostres padrins veiessin això quedarien espantats*" i és una gran veritat, hi ha molta diferència de la manera de viure que tenien ells a la d'ara.

I no es tracta de dir si abans era millor o si ara estam millor que abans; el que sí és necessari és fer que totes aquestes hores de treball, d'experimentació, de realització redundin en un món més humà, més just i més habitable.■

POLVOS MÀGICS

No podeu creure...

- Les ganes de desfressar-se que hi ha a Lloret.
- Que ningú es desfressàs de rata, encara que tanmateix sabem que n'hi ha.
- Lo guapa que quedarà la plaça, quan estigui acabada.
- Que ben aviat sortirà un llibre amb la història de la Comuna de Llorito.
- Que conèixer allò que és nostre sempre és bo i ens fa estimar-ho més.
- Que a Sa Comuna hi tornen cercar aigua.
- Que "a la tercera va la vencida".
- Que a la fi a Lloret s'ha muntat un Club Ciclista i ja no depenem dels pobles dels voltants.
- Que ja tenen un bon grapat de socis.
- Que si En Josep Nicolau ho pogués veure, n'estaria ben content.
- Que a Lloret hi ha moltes reunions per preparar les pròximes eleccions.
- Que els Independents pareix que no se tornaran presentar.
- Que si és així només podrem triar entre el PSOE i el PP.
- Que Sa Comuna serà netejada.
- Que no hauria de tornar esser necessari fer-ho. Sa Comuna i els lloritans ho agrairien.■

...idò és ben ver

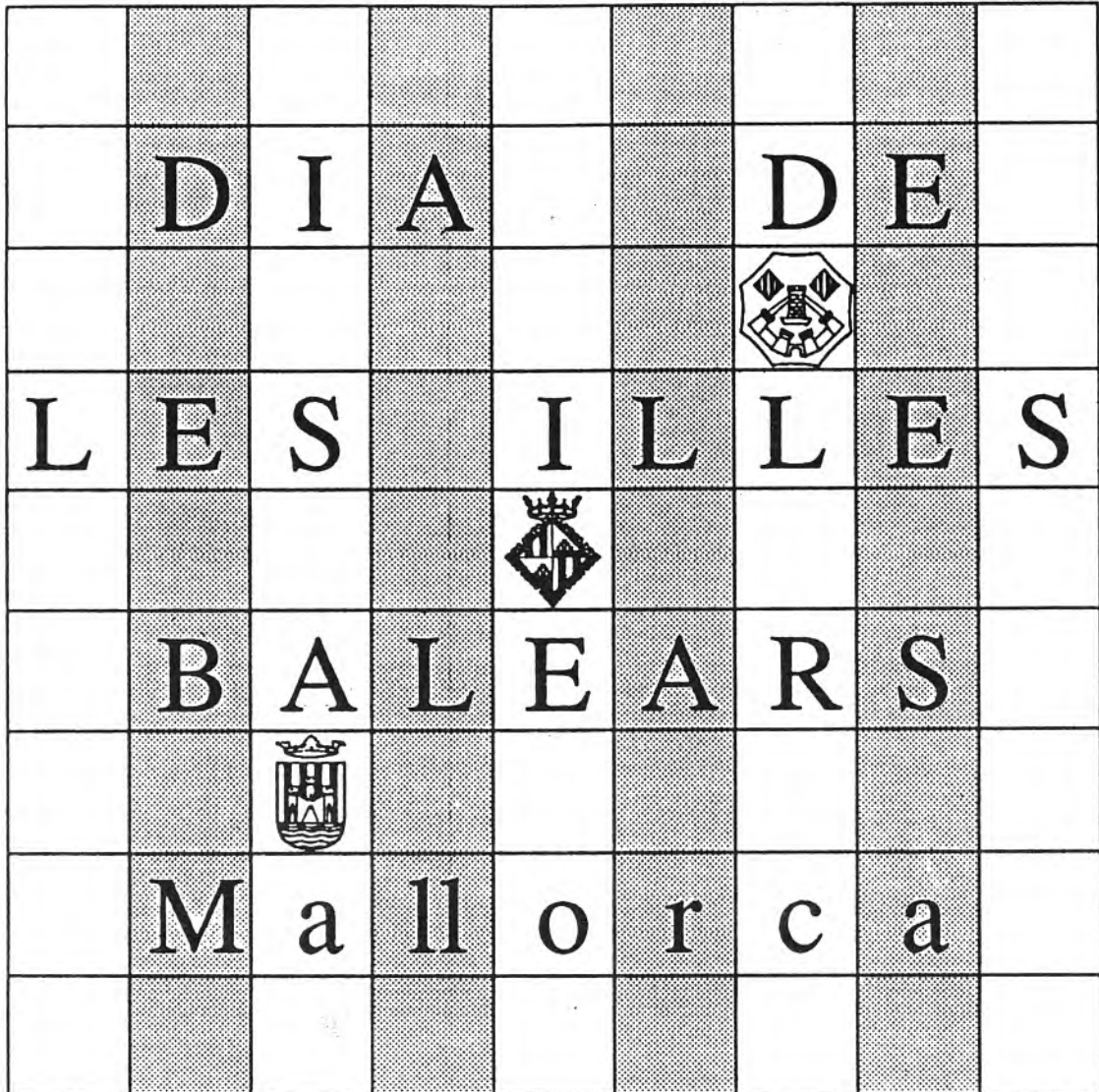
més CRIDÒRIES

de Gómez de la Serna

- El cérvol és el fill del llamp i de l'arbre.
- El rellotge no existeix en les hores felices.
- Creuà elefants amb vaques i sortiren bous amb banyes d'ivori.
- Com a bon espanyol creia en tot, però se ficava amb tot.
- El búfal és el bou jubilat de la prehistòria.
- En el vinagre hi ha tot el mal humor del vi.
- El fum puja al cel quan hauria de davallar a l'infern.
- Els petons, com el xampany, són també secs, semi secs i dolços.
- Eva fou la dona d'Adam i, a més, la seva cunyada, i la seva sogra.
- Els negres són negres perquè només així poden estar a l'ombra sota el sol d'Àfrica.
- L'amor neix del desig sobtat de fer etern el que és passatger.
- Llegeix i pensa, que per a no pensar tens segles.
- El lector -com la dona- estima més qui l'ha enganyat més.
- La vellesa se podria viure dues vegades; la joventat, no.
- De cos present? No. De cos pretèrit passat.
- No siguis tan càndid en tapar la dona dormida, perquè probablement està somiant amb un altre.■

(Traducció d'Andreu Salom)

Març 1990

«Balears: sentiment de poble»

Quan el poble veu que els problemes se
solucionen més aviat,
Quan reclama més autogovern,
Quan els ciutadans senten com a pròpies
la seva cultura i la seva terra,
Quan lluiten tots junts per millorar la
qualitat de vida, els serveis públics i
l'ajuda als més necessitats,

Quan el poble balear reconeix que les
coses es fan millor des d'aquí,
Quan comprova que les institucions de
la nostra autonomia són més efectives,
És perquè hi ha un autèntic, un vertader
SENTIMENT DE POBLE

Comunitat

Autònoma

de les Illes Balears